

Plenaire afsluiting Docentendag 2019: Arie Slob

De Docentendag Maatschappijleer 2019 werd afgesloten met een interview met Arie Slob, minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media. Slob is zelf ook leraar Maatschappijleer geweest. Gevraagd naar die keuze zegt hij dat het “mooi is om het verleden te kennen, maar dan wel in combinatie met het heden”. Het is mooi om een vertaling te kunnen maken naar de eigen tijd en de toekomst, naar dromen en idealen. Het vak Maatschappijleer heeft alles in zich, het gaat over het leven, het kan leerlingen de ogen openen en de wereld dichterbij brengen. De docent kan ze leren hun plek daarin te vinden.

Desondanks hing het vak er destijds ‘maar een beetje bij’. “Er werd meewarig naar me gekeken, je kon er vrij op schieten”, herinnert Slob zich. Daarom was het des te belangrijker om te experimenteren met werkvormen en dergelijke, je moest iets bedenken om de leerlingen mee te krijgen. Volgens Slob was Maatschappijleer dan ook veel verder dan andere vakken als het gaat om werkvormen als alternatief voor frontaal lesgeven.

Na 11 jaar voor de klas en 5 jaar in een schoolbegeleidingsdienst werd de combinatie met politiek te druk en verliet Slob het onderwijs. Als minister moest hij er vooral aan wennen dat iedereen een mening over je heeft en dat alles met camera’s wordt vastgelegd. Alhoewel hij dat als docent ook wel herkende: dan hebben leerlingen immers ook allemaal een oordeel over je, iedere les weer.

In 2006 werd het burgerschapsonderwijs ingevoerd, om invulling te geven aan de maatschappelijke onrust van destijds. Inmiddels vinden we dat de opdracht die scholen hebben gekregen te vrijblijvend is geformuleerd en wordt er gewerkt aan een aanscherping. Dan gaat het bijvoorbeeld om een herziening van het curriculum: waar willen we de leerlingen in meenemen? Een duidelijkere formulering van de burgerschapsopdracht maakt het ook mogelijk dat de inspectie scholen beter kan aanspreken op de uitvoering ervan.

De sessie wordt afgesloten met vragen van de docenten. Zo wordt de vraag gesteld of minister Slob echt klassen wil samenvoegen zodat je straks met 60 leerlingen zit. Hij zegt dat dit het grootste misverstand is dat de afgelopen tijd over hem is ontstaan. Hij pleit absoluut niet voor (nog) grotere klassen, maar het zou hem wel een goed plan lijken als je een lesinstructie aan meerdere klassen tegelijkertijd kunt geven. Ook komt de vraag wat Slob van de klimaatstakers vindt en hoe hij daarmee omgaat. Hij vertelt dat hij ná schooltijd met een groepje heeft afgesproken en binnenkort een gastles geeft op hun middelbare school. Hij heeft hen ook gevraagd waarom het protest onder schooltijd plaats had, waarop de leerlingen antwoorden dat het dan een grotere impact heeft. Slob grapt: “Mijn opmerking dat duizenden leerlingen op zaterdagochtend 8 uur in Den Haag een nog groter statement zou zijn, maakte geen indruk op ze.”

Slob geeft aan dat het vak Maatschappijleer nooit ‘af’ is. “Het is nooit klaar. Maatschappelijke vragen veranderen in de tijd.” Slob ziet de school nadrukkelijk als een waardengemeenschap en vindt dat de school ook mede-eigenaar is van de burgerschapsvorming. Dat zouden scholen dan ook meer moeten uitdragen. Hij zou dan ook tevreden zijn als het scholen gaat lukken om burgerschap binnen de school te laten werken, dat burgerschap écht iets van de school is.